



Handelens
Miljøfond

Årsrapport 2021

Innholds- fortegnelse



Foto: Ralph Bolliger

- s.4 Om Handelens Miljøfond
- s.5 Miljøresultater
- s.7 Ord fra daglig leder
- s.8 Handelens store bidrag til å løse plastproblemet
- s.9 Bli medlem!
- s.11 Slik skal vi få bukt med overforbruket av plastposer i Norge
- s.12 Handelens Miljøfonds aktivitet i 2021
 - **Formål 1:** Forebygge og fjerne plastforsøpling
 - **Formål 2:** Øke ressurseffektivitet og gjenvinning av plast
 - **Formål 3:** Redusere plastbruk
- s.28 Styret og administrasjonen
- s.30 Styrets årsberetning 2021
- s.38 Årsregnskap 2021
- s.52 Revisors revisjonsberetning



« Jeg har vært mye i naturen og sett hvilke grusomme konsekvenser plastforsøpling kan ha. Vi må gjøre noe med dette, og det kommer til å koste. Vi har en enorm jobb foran oss for å ordne opp i gamle synder. Takket være Handelens Miljøfonds støtte har jeg for første gang troen på at vi skal få til å rydde all plast vekk fra norsk natur. »

- Kenneth Bruvik,
Rydder og undervisningsinstruktør
for NJFF Hordaland/Fremtidshavet

Om Handelens Miljøfond



Handelens Miljøfond er Norges største private miljøfond og støtter prosjekter som bidrar til å løse plastens miljøproblemer. Fondet finansieres av medlemmene som betaler en kontingent på 1 krone per plastbærepose de omsetter i Norge. Midlene Handelens Miljøfond får inn er øremerket miljøtiltak som oppfyller fondets tre hovedformål:

- **Forebygge og fjerne plastforsøpling**
- **Øke ressursutnyttelse og gjenvinning av plast**
- **Redusere plastbruk, herunder plastbæreposer**

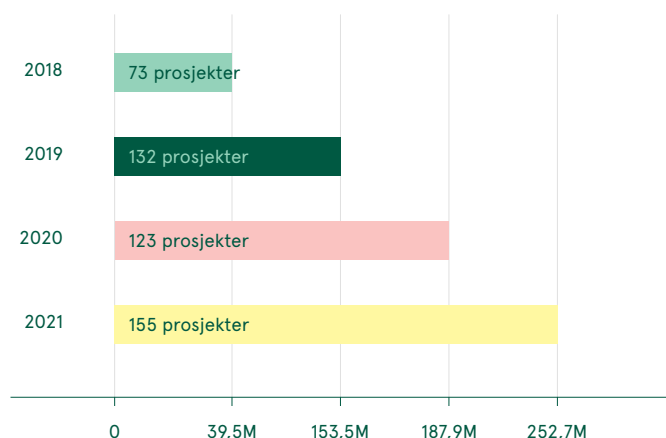
Handelens Miljøfonds visjon er **plast i kretsløp – ikke i naturen.**

Bakgrunn

Handelens Miljøfond oppstod som et svar på EUs plastbæredirektiv. Kontingenten fondet får inn er et unikt alternativ til en statlig avgift på plastposer og sikrer at midlene utelukkende brukes på miljøtiltak knyttet til plast. I dag samler fondet inn 1 krone fra mer enn 80 prosent av alle plastposer som omsettes på det norske markedet. Årlig utgjør det over 400 millioner kroner. Dette er store midler som øremerkes et miljøproblem det haster å få bukt med. Viktige miljøprosjekter igangsettes, skjer forttere og oppskaleres ved hjelp av midler fra Handelens Miljøfond.

Siden første tildeling i 2018, har fondet til nå delt ut over 600 millioner kroner til nesten 500 miljøprosjekter. Disse prosjektene har blant annet bidratt til å rydde over 4000 tonn plast fra naturen, på en strekning på over 5 000 km, og økt bruken av gjenvunnet plast med over 9 000 tonn. I 2021 bevilget fondet hele 252,7 millioner kroner til 155 miljøprosjekter.

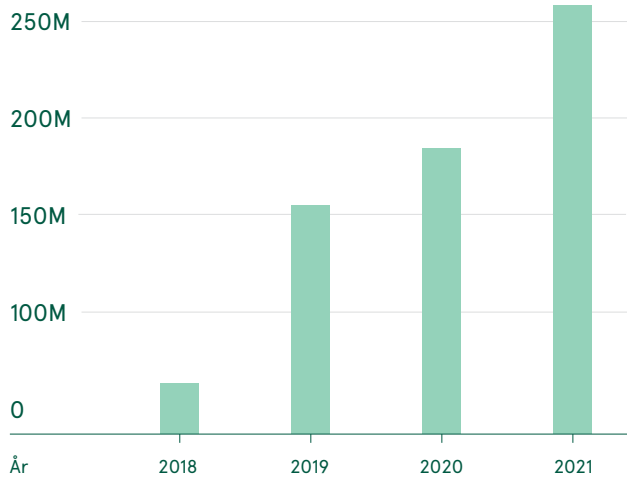
Utvikling siden oppstart



Diagrammet viser antall prosjekter og midler tildelt siden oppstart.

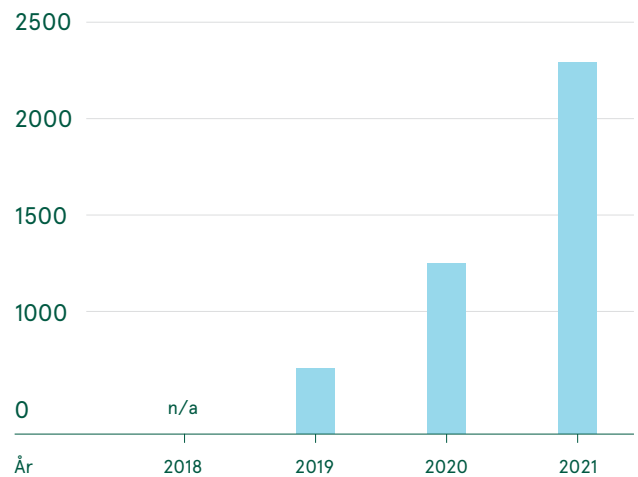
Miljøresultater

Tildelte midler og egne prosjekter



● Totalt: 634 millioner kroner

Tonn ryddet



● Totalt: 4 164 tonn

Resultater fra tildelte midler og egne prosjekter 2021

Her presenteres resultater fra egne prosjekter og prosjekter som har mottatt tildeling fra Handelens Miljøfond og som har hatt aktivitet i 2021. Les om rapporteringsretningslinjene på side 54.

Ryddeprosjekter

Handelens Miljøfond har igangsatt og støttet en rekke ryddeprosjekter i inn- og utland. Her er resultatene som prosjektene bidro med i 2021.



Avfall ryddet i Norge: 1 964 tonn
Avfall ryddet i utlandet: 409 tonn



1 369 244

Antall fiskeredskaper ryddet



572

Antall båtvrak ryddet



6 102

Distanse ryddet (km)



79 783

Timeverk ryddet

Teknologi- og innovasjonsprosjekter

Handelens Miljøfond har støttet flere teknologi- og innovasjonsprosjekter som har bidratt til følgende resultater i 2021.



Kunnskapsprosjekter

Handelens Miljøfond har støttet en rekke kunnskapsprosjekter. Dette har blant annet resultert i følgende publikasjoner i 2021.

Øyafestivalen AS/Norsus	Miljøvurdering av ølglass på festivaler og arrangementer: gjenbruksglass, nedbrytbare glass og engangsglass	→
Bergen Næringsråd	#plasts mart – Måling av mikroplast i næringsvaskeri	→
Havforskningsinstituttet	Opprydding av spøkelsesredskap i Raet Nasjonalpark	→
WWF Verdens naturfond og Norges Idrettsforbund	Plasts mart Idrett	→
Mepex	Økt andel resirkulert plast i offentlige innkjøp	→
DNV GL	Microplastic in sediments and fauna	→

Plast i kretsløp - ikke i naturen



Menneskeheten har de siste 50 årene klart å skape tre store globale kriser: natur, klima og forurensning. Handelens Miljøfond er etablert for å gjøre noe med plastproblemet - som påvirker alle tre. Løser vi miljøproblematikken knyttet til plast vil det ha positiv innvirkning på samtlige kriser.

Hver krone Handelens Miljøfond deler ut skal være et viktig bidrag til å løse plastproblemet. En del av løsningen er kunnskap. Fondet samler og **tilgjengeliggjør nyeste rapporter og analyser om plast**. Verktøyet **Plastsimulator**, som Handelens Miljøfond utviklet i samarbeid med det anerkjente konsulentbyrået Systemiq og Mepex, viser hvilken miljøeffekt ulike nasjonale tiltak har på Norges plastfremtid. Kunnskap gir grunnlag for bedre beslutninger, bedre diskusjoner og hever nivået på tiltak som iverksettes.

Vi må også fjerne plastforsøplingen som ligger i naturen. I tillegg til å støtte mange frivillige ryddeinitiativer, startet Handelens Miljøfond i 2021 for alvor det som er Norges første nasjonale og profesjonelle ryddeprogram "Rydd Norge". Profesjonelle ryddere er nå på plass i alle kystfylker, og i gang med å rydde 40 prosent av den ytre norske kystlinjen, innen utgangen av 2023.

Men rydding er ikke det vi skal gjøre til evig tid, vi må løse problemet tidligere i verdikjeden. Plasten vi bruker må få lenger levetid og flytte mer plast fra forbrenning til gjenvinning. Stadig flere virksomheter ønsker å jobbe mer sirkulært, og Handelens Miljøfond støtter flere prosjekter som tar tak i nettopp dette. Sirkulær plastøkonomi står høyt på agendaen

for Handelens Miljøfond og var derfor en egen kategori under høstens utlysning.

Plastbruken må også reduseres, og særlig engangsplasten. Vi har økt ambisjonene våre - plastposeforbruket skal halveres i perioden 2016 - 2025. Handelens Miljøfond har satt i gang nasjonale kampanjer sammen med handelen for å få nordmenn til å gjenbruke plastposen, og økt kontingenten som et tiltak for å øke poseprisen ut mot kunde. Økt pris er et effektivt virkemiddel mot forbruk og vi forventer nedgang i 2022.

Verden er i ferd med å innse og forstå hva uvetting bruk og dårlig håndtering av plast medfører. Problemet er så stort at det har samlet 175 land til å jobbe med å få på plass en omfattende global plastavtale som skal gjelde hele plastens verdikjede. Men det er ingen grunn til å vente til en global plastavtale er på plass. Midlene fra Handelens Miljøfond bidrar til helt nødvendig endring. Gjennom å fjerne plastforsøpling, redusere plastbruk og gjøre plasten mer sirkulær, skal Handelens Miljøfond sørge for at plast havner i kretsløp og ikke i naturen.

Eirik Oland,
fungerende daglig leder i Handelens Miljøfond

Handelens store bidrag til å løse plastproblemet



Handelens Miljøfonds medlemmer spenner fra de store norske dagligvarekonsernene, fag- og servicehandelskjeder, til en rekke enkeltbutikker, og omsetter over 80 prosent av det samlede antallet plastbæreposer som selges i Norge. Medlemskapet innebærer at butikkene og kjedene betaler 1 krone per plastpose til Handelens Miljøfond, der midlene er øremerket miljøtiltak knyttet til plast. Over 70 kjeder og butikker med over 10 000 utsalgssteder er medlem i fondet.

Det er nær 100 prosent oppslutning om Handelens Miljøfond innen dagligvarehandelen. Oppslutningen er også høy i servicehandelen, og det jobbes med få inn flere medlemmer fra faghandelen. I 2021 fikk fondet ti nye medlemmer, deriblant Jysk, ARK Bokhandel og Brødrene Dahl.

« Hos JYSK står bærekraft høyt på agendaen, så det var et enkelt valg å bli medlem i Handelens Miljøfond. Det er viktig for oss å kunne bidra til å få plastsøppelet vekk »

- Martina Pohjanen, leder i JYSK Norge.

« Vi ønsker å bidra til gode miljøprosjekter som tar tak i plastproblemet. Vårt medlemskap i Handelens Miljøfond er et av flere tiltak vi har igangsatt for å bidra til dette, og vi er glade for at samarbeidet nå er på plass »

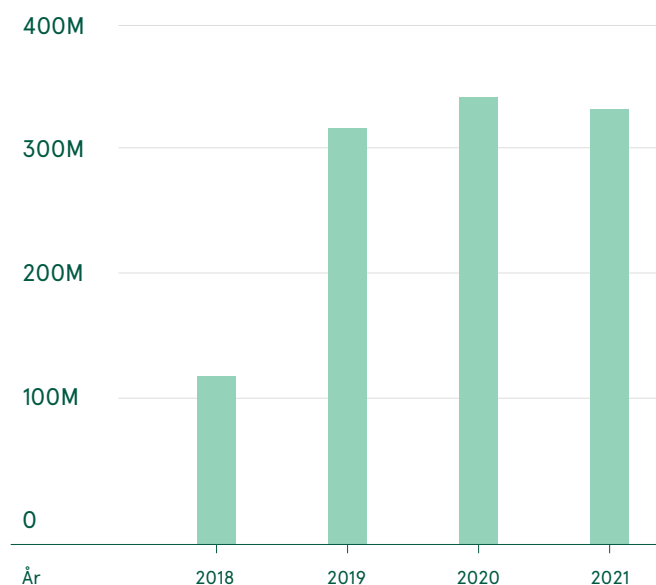
- Gøril Joys Johnsen, administrerende direktør i ARK Bokhandel.

« Vi håper vårt bidrag styrker Handelens Miljøfonds handlingsrom og øker bevisstheten om fondets arbeid blant våre kunder og innen vår bransje. Vi er stolte over å være medlem i Handelens Miljøfond og oppfordrer andre aktører innen vår bransje å følge etter »

- Dennis Knarvik, leder for kvalitet og bærekraft i Brødrene Dahl AS.

Oversikt over alle medlemmene i Handelens Miljøfond finnes på handelensmiljofond.no.

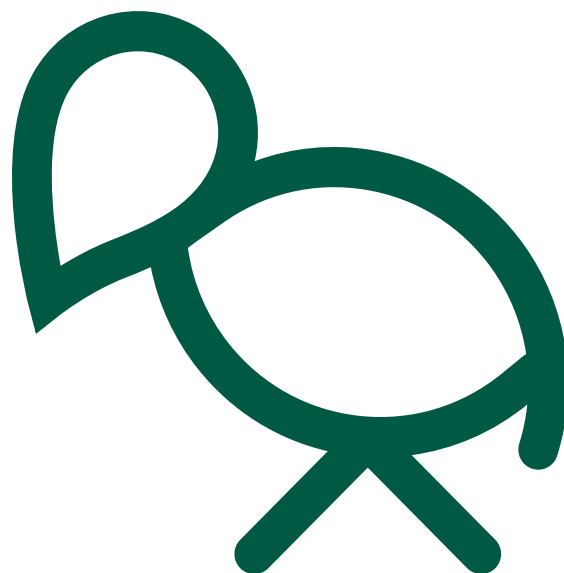
Medlemsinntekter siden oppstart



Bli medlem!

Alle medlemmer i Handelens Miljøfond er viktige bidragsytere i kampen mot plastproblemet, og alle butikker, kjeder og grossister som omsetter plastbæreposer i Norge kan bli medlem.

Medlemskap er frivillig, og det er et effektivt og enkelt miljøtiltak som alle handelsbedrifter kan gjøre. Med 1 krone per plastpose bidrar du til å støtte flere hundre miljøprosjekter årlig som tar tak i plastens miljøproblemer. Les mer om hvordan du kan bli medlem på: handelensmiljofond.no.



Derfor bør din bedrift bli medlem:

- Du er med i handelens store plast- og miljøsatsing
- Du er med på å skape nye, viktige miljøresultater
- Du øker troverdigheten til bedriftens miljøansvar
- Du sparer administrative ressurser
- Du får økt kunnskap om plast
- Du gir din bedrifts bærekraftskommunikasjon mer konkret innhold

Medlemskap bidrar til FNs bærekraftsmål

Med hver eneste 1-kroning til Handelens Miljøfond, bidrar medlemmene til FNs bærekraftsmål 11, 12, 14 og 15 gjennom prosjektene som fondet støtter.



Nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn

Handelens Miljøfond støtter flere prosjekter som rydder opp og skaper verdi av plastsøppel. I mange tilfeller skaper dette jobber og inntekt for lokalbefolkningen.



Nr. 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

Redusert unødvendig forbruk, mer effektiv produksjon, gjenvinning og gjenbruk av plast er eksempler på tiltak som Handelens Miljøfond støtter, og som direkte bidrar til mål nr. 12.



Nr. 14: Liv under vann

Det er i havet svært mye av plastforsøplingen til slutt havner. Å forhindre marin forsøpling og forurensning er noe av det viktigste vi kan gjøre for å ta vare på livet i havet. Langt over halvparten av midlene Handelens Miljøfond deler ut, er direkte knyttet til arbeid for å redusere marin forsøpling.



Nr. 15: Liv på land

Svært mye av plastsøppelet i havet kommer fra landjorda, og gjør stor skade for livet på land før det eventuelt havner i elver og går til havs. Handelens Miljøfond støtter mange tiltak som rydder bort plastforsøplingen og stopper tilførselen av plastsøppel på land.

Slik skal vi få bukt med overforbruket av plastposer i Norge

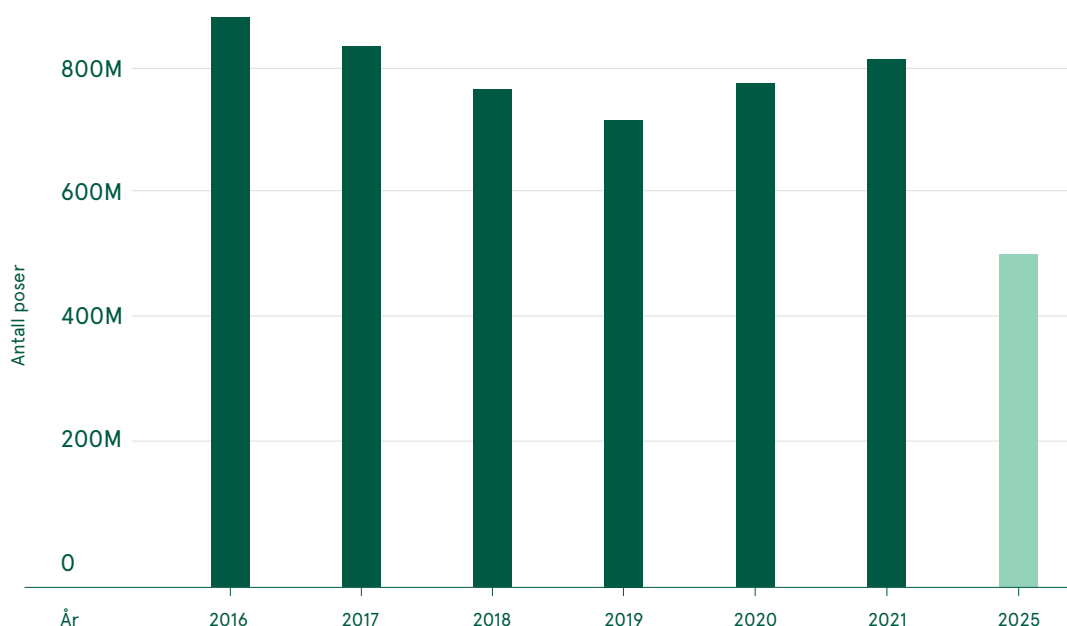
Et av Handelens Miljøfonds hovedformål er å redusere forbruket av plastposer. Fondet har satt seg et ambisiøst mål; i perioden 2016–2025 skal Norges forbruk av plastposer reduseres med 50 prosent. Handelens Miljøfond jobber på flere måter for å oppnå dette målet.

Gjennom årlige utlysninger støtter fondet prosjekter som på ulikt vis reduserer plastposeforbruket, for eksempel produksjon av gjenbruksnett fra tekstilavfall, eller nudge-tiltak som pant på poser for å redusere behovet for plastposer.

Handelens Miljøfond har gjennomført flere holdningskampanjer for å få nordmenn til å gjenbruke plastposen på handleter. Høsten i 2021 lanserte fondet en omfattende nasjonal kampanje, med et tydelig budskap: "Ta med plastposen på flere handleter". Det er nettopp på handleter man står overfor valget om man trenger en ny plastpose eller ikke, og har man med seg plastpose hjemmefra, er det ikke behov for en ny. Dersom hver nordmann bruker hver plastpose som handlepose bare én gang til, sparer vi Norge for mer enn 300 millioner plastbæreposer i året. Det er mye plast spart det!

Siden 2016 har det totale forbruket av plastbæreposer i Norge blitt redusert med 18 prosent. I 2021 brukte nordmenn 818 millioner plastposer, som vil si 151 plastposer per person på et år. Nasjonalt var det en oppgang i plastposeforbruket i perioden 2020 – 2021. Derimot opplevde Handelens Miljøfonds medlemmer isolert sett en nedgang i samme periode på nesten 3 prosent.

Å øke prisen på plastposer er et av de mer effektive virkemidlene vi har for å få ned plastposebruken, og Handelens Miljøfond tar sin rolle som Norges løsning på EUs plastbæreposedirektiv på største alvor. I 2021 ble det derfor vedtatt å øke kontingenten fra 50 øre til 1 kr med ikrafttredelse 1. januar 2022. Poseprisen har økt i 2022, og vi ser allerede en reduksjon i forbruket.



Grafen viser utvikling og mål for nasjonalt forbruk av plastposer. Tallene er justert for omsetning og inflasjon som gir en indikasjon på hvor mye plastposene fylles når vi handler.

Handelens Miljøfonds aktivitet i 2021



Foto: Rydd Norge

2021 har vært et begivenhetsrikt år. Handelens Miljøfond bevilget 252,7 millioner kroner til 155 miljøprosjekter - alt fra det store nasjonale ryddeprogrammet "Rydd Norge", utvikling av ryddeteknologi, forskning på plastens miljøpåvirkning til undervisning og opplæring om plast og miljø. Mange gode krefter kom sammen for å løse plastens miljøproblemer.

For at fondet skal tildele midler til et prosjekt må prosjektet oppfylle ett eller flere av Handelens Miljøfonds tre hovedformål som er å forebygge og fjerne plastforsøpling, øke ressurs-effektivitet og gjenvinning av plast, og redusere plastbruk, herunder plastbæreposer. Påfølgende sider viser et utvalg av prosjekter som ble gjennomført i 2021 og formålene de tilhører.

Formål 1:

Forebygge og fjerne plastforsøpling



Handelens Miljøfond jobber for å forebygge og fjerne plastforsøpling. Under følger noen eksempler på prosjekter som bidro til å oppfylle formål 1 i 2021.

Rydding på land

Rydd Norge-programmet

Rydd Norge er Norges første nasjonale ryddeprogram, og er etablert og ledet av Handelens Miljøfond. Målet er at 40 prosent av den ytre kystlinjen i Norge, prioriterte vassdrag, samt områder på Svalbard, er ryddet for makroplast minst én gang innen utgangen av 2023. Programmet ble etablert i 2020, og kom virkelig i gang i 2021. Områdene er delt inn i ti rydderegioner, og i 2021 fikk fondet i gang rydding i fem nye rydderegioner. Totalt er det igangsatt rydding i åtte regioner. Nå er planlegging også påbegynt i de resterende to rydderegionene, Innlandet og Svalbard.

Rydd Norge-programmet er inndelt i ti rydderegioner:

Troms og Finnmark
 Nordland
 Trøndelag
 Møre og Romsdal
 Vestland
 Rogaland
 Agder
 Oslo, Viken, Vestfold og Telemark
 Innlandet
 Svalbard

Gjennom Rydd Norge-programmet har ryddeaktørene 2021 ryddet til sammen mer enn **635 tonn** og **4604 km** med kystlinje. Timeverk ryddet: **63 598**

Regioner i Rydd Norge-programmet

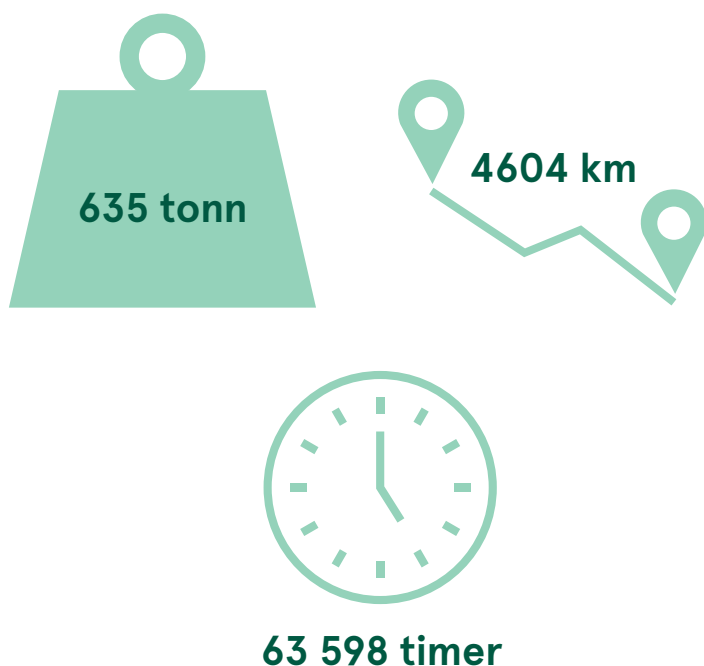
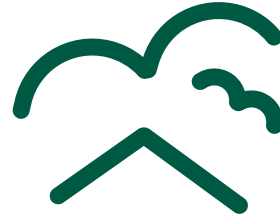


Foto: Rydd Norge

Resultater fra Rydd Norge-programmet

- Avfall ryddet: **635 tonn**
- Kilometer ryddet: **4 604 km**
- Andel kystlinje ryddet: **20 %**
- Kilometer som skal ryddes: **23 497 km**
- Timeverk ryddet: **63 598**



Troms og Finnmark

- Ryddeaktører: **Aktisk Geotek AS, In The Same Boat, Æventyr Opplevelser AS, NovuMare AS og Naturtjenester i Nord**
- Avfall ryddet: **85 tonn**
- Kilometer ryddet: **243 km**
- Andel kystlinje ryddet: **10 %**
- Kilometer som skal ryddes: **2 395 km**

Nordland

- Ryddeaktører: **Lofoten Avfallsselskap IKS, LoVeMar AS, In the Same Boat og Oppdretternes Miljøservice AS**
- Avfall ryddet: **92 tonn**
- Kilometer ryddet: **714 km**
- Andel kystlinje ryddet: **13 %**
- Kilometer som skal ryddes: **5 572 km**

Trøndelag

- Ryddeaktører: **Eider AS og Oppdretternes Miljøservice**
- Avfall ryddet: **218 tonn**
- Kilometer ryddet: **985 km**
- Andel kystlinje ryddet: **22 %**
- Kilometer som skal ryddes: **4 485 km**

Møre og Romsdal

- Ryddeaktører: **Sunnmøre Friluftsråd, Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal og Runde Miljøsentre**
- Avfall ryddet: **6 tonn**
- Kilometer ryddet: **41 km**
- Andel kystlinje ryddet: **2 %**
- Kilometer som skal ryddes: **2 116 km**

Innlandet

Rydding ikke startet

Vestland

- Ryddeaktører: **Skjærgårdsservice, NovuMare AS, Fjordia, Fjordane Friluftsråd og In the Same Boat**
- Avfall ryddet: **230 tonn**
- Kilometer ryddet: **2 515 km**
- Andel kystlinje ryddet: **47 %**
- Kilometer som skal ryddes: **5 338 km**

Rogaland

- Ryddeaktører: **Kystkompetanse AS, Kvitsøy Sjøtjenester AS og NovuMare AS**
- Avfall ryddet: **1 tonn**
- Kilometer ryddet: **18 km**
- Andel kystlinje ryddet: **2 %**
- Kilometer som skal ryddes: **767 km**

Agder

- Ryddeaktører: **RAGG AS, Green-Bay AS, Natur Norge AS og NovuMare AS**
- Avfall ryddet: **1 tonn**
- Kilometer ryddet: **11 km**
- Andel kystlinje ryddet: **1 %**
- Kilometer som skal ryddes: **2 190 km**

Oslo, Viken, Vestfold og Telemark

- Ryddeaktører: **Frelsesarmeen, Elv og Hav AS, Kulturlandskaperne AS og Gea Norvegica Geopark IKS**
- Avfall ryddet: **2 tonn**
- Kilometer ryddet: **77 km**
- Andel kystlinje ryddet: **16 %**
- Kilometer som skal ryddes: **497 km**

Svalbard

Rydding ikke startet



Vi støtter frivilligheten

Alle gode krefter må jobbe sammen for å gjøre opp for mange tiår med plastsynder. Hvert år støtter Handelens Miljøfond flere titalls ryddeaksjoner drevet av frivillige, og 2021 var intet unntak. Mange ildsjeler fortjener heder. Karmøy kommune, sammen med lag og foreninger, organiserte ryddeaksjon med hundrevis av frivillige til å rydde 180 kilometer strandlinje. 15 tonn med plastsøppel ble ryddet og håndtert forsvarlig. Et ryddeprosjekt under navnet Rydd Møre, samlet frivillige til å rydde på Møre

og bidro alene til at 7,2 tonn søppel ble fjernet fra naturen. Ryddeinitiativet ble hedret med Ålesund kommunes miljøpris. Svalbard folkehøgskole gjennomførte ryddeaksjoner i Isfjorden og fjernet 1,6 tonn plastavfall fra Svalbards sårbare kystlinje. Dette er et lite utvalg av de mange frivillige ryddeprosjektene Handelens Miljøfond støtter. Viktig lokalt miljøengasjement settes i gang og opprettholdes, gode holdninger skapes og platen fjernes fra naturen.



Foto: River Cleanup

Plastoppsamling i Indonesia

Trashbooms er en oppsamlingsteknologi som effektivt kan samle plast fra elver. Organisasjonen River Cleanup vzw fikk støtte til å sette ut trashbooms i den svært forsøplede elven Citarum i Bandung, Indonesia. I tillegg ble det arrangert undervisning, workshops og forebyggende arbeid med engelsktrening for barn for å hindre tilførsel av ny plastforsøpling i regionen. I 2021 samlet prosjektet inn åtte tonn plastavfall.

Parkmaskiner

Gummigranulat og kunstgress bidrar til at cirka 6000 tonn mikroplast i året slippes ut i naturen. Som et tiltak for å redusere plastutslipp fra kunstgressbaner, utviklet selskapet Parkmaskiner AS en maskin som kan fjerne 99,5 prosent av sand og gummi fra kunstgressbaner uten at gresset må snus på hodet. Det gjør det mulig å rulle sammen gresset og samtidig unngå at området rundt forurenses med gummigranulat. På denne måten kan kunstgress med gummigranulat enklere skiftes ut med andre mer miljøvennlige løsninger.



Rydding under vann



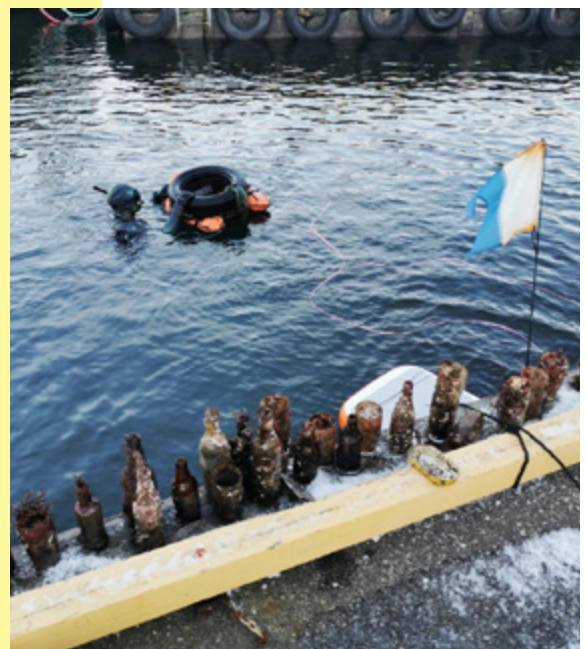
Rydding av spøkelsesredskap i marine nasjonalparker

Tapte fiskeredskaper dreper fisk og skalldyr fordi redskapene ofte er laget av plast som ikke blir brutt ned. Det er estimert at det ligger over 100 000 tapte redskaper fra svenskegrensen til Lindesnes og at 25 prosent av disse fisker aktivt. Et undervannsryddingprosjekt ledet av Havforskningsinstituttet kartlegger og fjerner spøkelsesredskap i marine nasjonalparker. Så langt er mer enn 2 500 fiskeredskaper fjernet fra havbunnen. I 2021 ble prosjektet utvidet til de marine nasjonalparkene Ytre Hvaler, Færder og Jomfruland. Prosjektet har fått på plass en effektiv metode for å søke etter og rydde tapte fiskeredskaper, og har allerede spart tusenvis av krabbeliv. Målet er at metoden skal kunne tas i bruk for å rydde spøkelsesredskap flere andre områder langs kysten.

Dykkere fjerner plastavfall fra havet

Gjennom Norges Dykkerforbund har dykkerklubber langs hele kysten fjernet spøkelsesteiner og plastavfall, og rapportert til Havforskningsinstituttet som bruker dataene til forskning. De regionale dykkerklubbene fjernet totalt 3 339 spøkelsesredskap og store mengder med plastavfall fra havbunnen i 2021.

- Mandal Dykkerklubb gjennomførte 46 ryddeaksjoner, og fikk alene opp 38 tonn plastavfall fra havet.
- Søgne Dykkerklubb ryddet 9 tonn plastavfall fra havbunnen, hvorav en stor del var tapte fiskeredskaper.
- Sandefjord Dykkerklubb engasjerte frivillige til rydding på land i tillegg til ryddingen under vann. 3 tonn plastavfall ble fjernet fra naturen.
- Røyken Sportsdykkerklubb fjernet over 5 tonn plast fra havet.
- Slettaa Dykkerklubb fjernet alene mer enn 63 tonn plastforøpling fra havbunnen.



Robotrydding på havbunnen

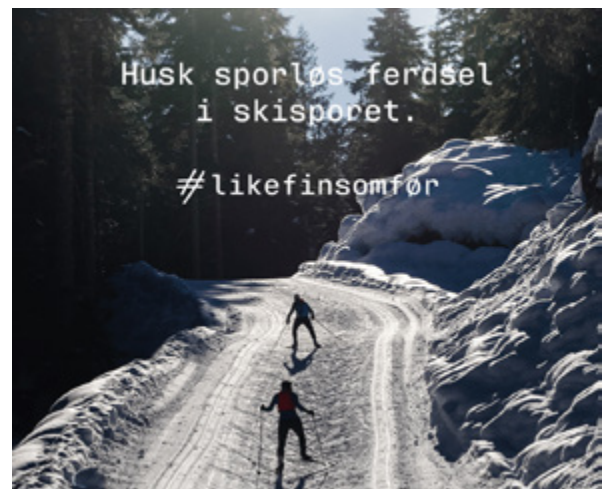
Å rydde plast fra havbunnen krever avansert verktøy for å sikre at havbunnen holdes intakt og ikke blir skadet. Selskapet Oceanfront fikk midler til å utvikle et verktøy som effektivt, sikkert og skånsomt rydder plastavfall på havbunnen i havnebasseng, langs kystsonen, elver og elvemunninger. Verktøyet styres fra overflaten, og er utstyrt med blant annet klyper, kameraer og optiske sensorer som kan brukes til å rydde både faste objekter som tønner med kjemikalier, kabler, bildekk og mindre plastfragmenter.



Forebyggende tiltak mot plastforsøpling

#Likefinsomfør - en kampanje for naturen

Foreningen Hold Norge Rent gjennomførte en kampanje med mål om å få turglade folk til å etterlate naturen like fin som før - uten plastsøppel. Kampanjen #likefinsomfør ble gjennomført i samarbeid med blant andre Norsk Friluftsliv. Kampanjen var synlig gjennom hele året, og gjennom flere kommunikasjonskanaler som magasiner, annonser og sosiale medier nådde kampanjen ut til 1 946 703 personer. Emneknaggen #likefinsomfør ble hyppig brukt av privatpersoner og fikk god synlighet.



Lekeplasser uten plastunderlag

Det er mye plast å finne på lekeplasser, men er det nødvendig? Selskapet Bioregion Institute fikk støtte til å jobbe med pilotlekeplasser som ønsker å erstatte plastunderlaget med mer bærekraftige løsninger. Ved å erstatte plast med andre bedre og miljøvennlige alternativer reduseres etterspørselen etter ny plast og ikke minst risikoen for at plastbiter havner på avveie. Vi trenger universelt utformede leke- og aktivitetsparker uten plastunderlag. Bergen kommune deltar i piloten, og prosjektet har som mål å eliminere behovet for plastunderlag på lekeplasser.

Formål 2:

Øke ressurseffektivitet og gjenvinning av plast



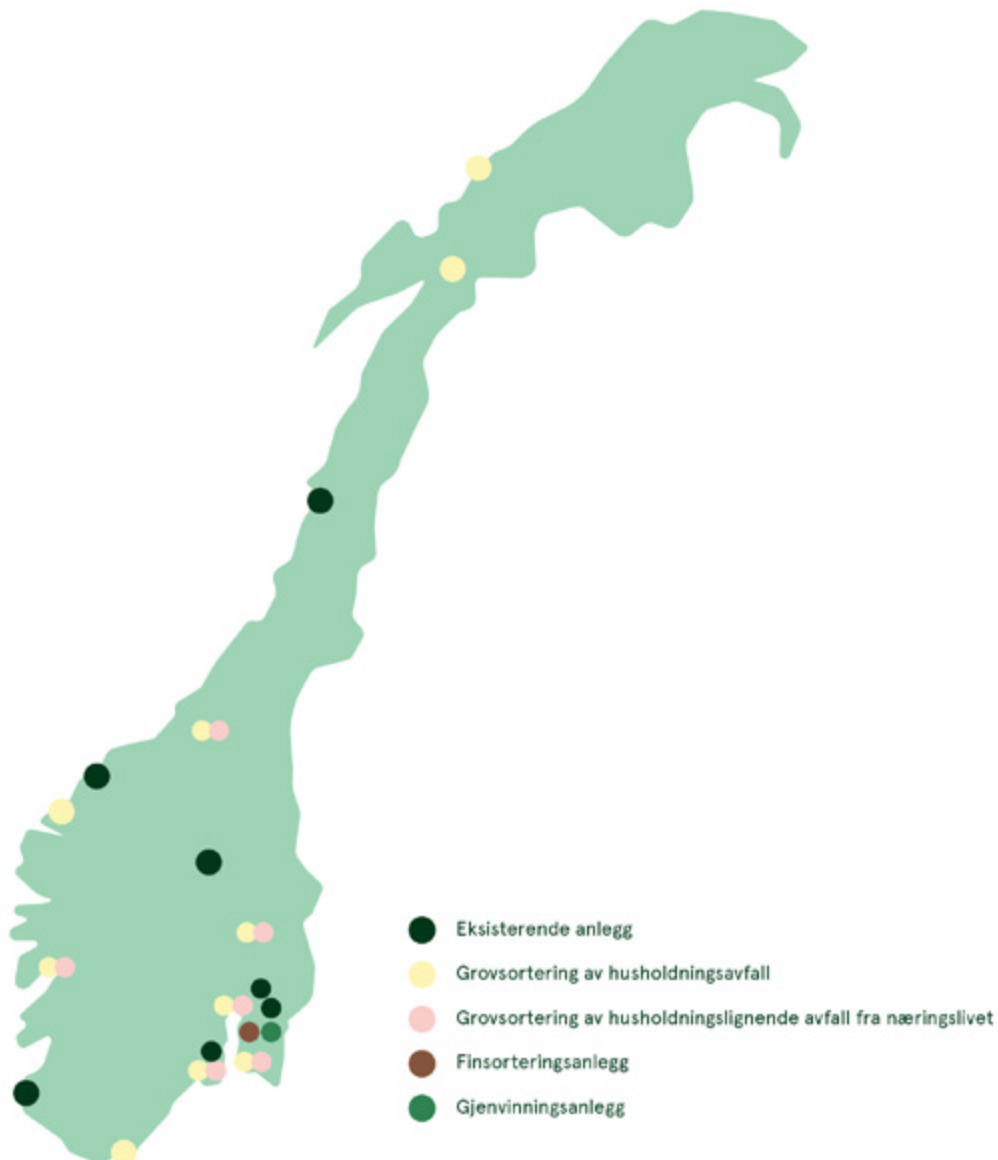
Handelens Miljøfond har et stort fokus på tiltak som øker ressurseffektiviteten og gjenvinningen av plast. Under følger noen eksempler på prosjekter som bidro til å oppfylle formål 2 i 2021.

50 prosent gjenvinning av alt plastavfall

Handelens Miljøfond har satt et ambisiøst mål for Norges plasthåndtering. Innen utgangen av 2025 skal 50 prosent av all plast gjenvinnes. Mepex Consult fikk i oppdrag å lage en rapport som viser hva som må til for å nå dette målet. I 2021 var fasiten klar. Det er mulig, men det krever en stor innsats. Rapporten fremmet særlig tre viktige grep, som fondet vil prioritere fremover:

1. Bygging av infrastruktur

Vi må ta hånd om vårt eget plastavfall. I dag blir mesteparten eksportert, ofte til Europa hvor kapasiteten er i ferd med å bli sprengt. Dermed må vi bygge ut flere anlegg enn de syv vi har i Norge i dag. Skal vi ta ansvar og håndtere vårt eget plastsjøppel her i Norge trenger vi tolv nye anlegg for å håndtere husholdningsplast, fordelt på grovsortering, finsortering og et stort nasjonalt gjenvinningsanlegg.





2. Design for gjenvinning

Design for gjenvinning innebærer at plastindustrien og deres kunder velger plasttyper og designer produkter slik at de enkelt kan gjenvinnes til ny råvare etter produktets levetid. Blant annet bør det brukes plastmaterialer som det finnes gode gjenvinningsløsninger for, og produsenter må unngå å blande ulike plastmaterialer som papir og plast. I noen bransjer, blant

annet fiskeri- og oppdrett og bygg og anlegg, er det viktig å standardisere plastmaterialer som brukes i produkter for å effektivisere logistikken for innsamling og forenkle gjenvinningen av produktene. For andre bransjer som er rettet mot forbrukermarkedet, bør det gis tydelig visuell veiledning for hvordan forbruker skal kildesortere emballasjen og produktene etter bruk.



3. Øke bruken av gjenvunnet plast

I dag bruker norsk plastindustri kun ni prosent gjenvunnet plast i sine produkter, og potensialet er langt større. Et viktig grep for å øke bruken er at norske plastprodusenter må etterspørre og bruke mer gjenvunnet plast i sine produkter.

Ni veier til en sirkulær plastøkonomi

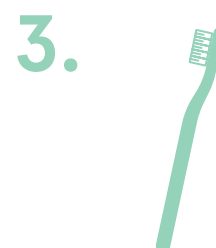
I 2021 inngikk Handelens Miljøfond et samarbeid med det internasjonalt anerkjente konsulenthuset SYSTEMIQ for å kartlegge hva som må til for å oppnå en sirkulær plastøkonomi i Norge. Rapporten *Achieving circularity - Creating a zero-waste circular plastic economy in Norway* ble laget, og peker på ni konkrete tiltak.



Redusere plastforbruket
Kutter 21 prosent av plastavfallet.



Erstatte plast der det er mulig
Kutter 7 prosent av plastproduksjon.



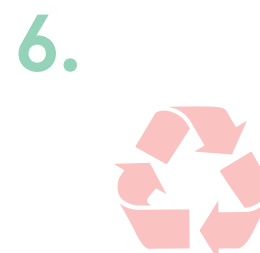
Design for gjenvinning
Øker gjenvinningen av plastavfallet.



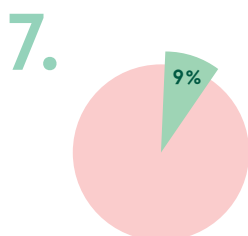
16 ganger større sorteringskapasitet
Reduserer eksporten av plastavfall.

5. **x10**

10 ganger mer kapasitet på mekanisk gjenvinning
Reduserer vår avhengighet av EU og risiko for plastavfall på avveie.



Skape et marked for gjenvunnet plast
Reduserer etterspørsel etter olje og gass.



Utvikle mulighet for kjemisk gjenvinning
Potensiale for å skaleres opp til å ta unna 9 prosent av alt plastavfall.



Investere i sortering og gjenvinningsteknologi
Nødvendig for å nå høye ambisjoner for gjenvinning i Norge.



Kontroll på eksportert plast

På basis av rapporten laget SYSTEMIQ og Handelens Miljøfond med hjelp fra Mepex, verktøyet **Plastsimulator**. Plastsimulator gjør det mulig å forstå de økonomiske, miljømessige og sosiale implikasjonene av ulike plastscenarier i Norge. Ved å flytte 18 utvalgte variabler kan man lage sitt eget tilpassede scenario og utforske effektene av ulike handlinger.

Økt andel gjenvunnet plast i offentlige innkjøp

For å skape balanse i den sirkulære plastøkonomien må økning i materialgjenvinning følges av økt etterspørsel etter gjenvunnet plast. Offentlig sektor har stor påvirkningskraft og kan få hjulene i gang. Derfor støttet Handelens Miljøfond et prosjekt bestående av flere prosjektpartnere, henholdsvis Grønt Punkt Norge, Avfall Norge, Miljøfyrtårn, Miljømerking og Samfunnsbedriftene, som sammen med ti offentlige innkjøpere samarbeidet for å øke etterspørselen etter gjenvunnet plast i offentlig sektor. Blant annet ble det stilt klare krav om bruk av gjenvunnet plast i kabelbaner langs jernbanen. Prosjektet ga effekt, og flere offentlige innkjøpere har nå begynt å stille konkrete krav til andel gjenvunnet plast i produktgrupper der det finnes alternativer i markedet. Prosjektpartnerne bidro også med innspill til revidering av blant annet Svanemerkebyggs som vil sikre økt bruk av gjenvunnet plast i nybygg fremover.



Handlekurver i gjenvunnet plast

Det finnes mange produkter med stort potensiale for å inneholde mer gjenvunnet plast. Handlekurver er en av dem. Plasto AS produserer handlekurver og handlevogner, og har fått støtte til å erstatte jomfruelig plast med gjenvunnet plast fra marine næringer. Brukt plast fra marine næringer blir til produkter

med lang levetid og stor bruksverdi. Norske dagligvarebutikker har nå kjøpt inn handlekurver laget av 100 prosent gjenvunnet plast. Handlekurvene viser at det er mulig å erstatte jomfruelig plast med gjenvunnet råvare uten at det går på bekostning av produktets kvalitet og holdbarhet.

Depolymerisering – gjenvinning av vanskelig gjenvinnbart plastavfall

I Norge har vi en del emballasje laget av plastmaterialet PET, og tekstiler laget av polyester. Bortsett fra plastflasker, finnes det ingen gode løsninger for å gjenvinne disse plasttypene, og når slike produkter kastes, går det meste til forbrenning. Forskningsinstituttet RISE har sett på muligheten for å gjenvinne disse to fraksjonene sammen i en prosess kalt depolymerisering. Eksperimentene viser at dette er mulig, og at det vil gi 45 prosent mindre klimagassutslipp ved å bruke gjenvunnet plast fra denne prosessen sammenlignet med bruk av jomfruelig plast. Erfaringer fra prosjektet gir spennende muligheter for plastavfall som i dag er vanskelig å gjenvinne.



Foto: Mattias Andersson



Foto: Environmental Justice Foundation

Ødelagte fiskegarn får verdi

Thailand er en av verdens største eksportører av fisk. Ødelagte fiskegarn blir ofte brent i fjæra, noe som fører til utslipp av mikroplast og luftforurensning. Organisasjonen Environmental Justice Foundation har skapt en verdikjede for ødelagte fiskegarn, der garnene gjøres om til nye produkter. De blir vasket, kuttet opp og smeltet om til pellets, og benyttes deretter som råstoff til nye produkter, eksempelvis Push stick – en nøkkelring som kan brukes til å trykke på knapper uten å måtte bruke fingrene for å unngå spredning av virus. Gamle fiskegarn har fått en verdi og fiskere i landsbyer langs kysten leverer nå inn ødelagte garn til gjenvinning mot betaling.

Formål 3:

Redusere plastbruk



Foto: Markus Spiske

Handelens Miljøfond støtter flere prosjekter som på ulikt vis reduserer plastbruken. Under følger noen eksempler på prosjekter som bidro til å oppfylle formål 3 i 2021.

Engangshansker blir til flergangshansker

I noen bransjer som helsevesenet og matbransjen, er forbruket av engangshansker veldig høyt. En enkelt ansatt kan bruke opp mot 200 hansker om dagen. AutoGlove er en teknologi som gjør det mulig å gjenbruke engangshansker flere ganger og samtidig oppfylle strenge hygienekrav. Engangshansker laget av nitril, latex eller vinyl settes inn i en maskin der brukeren enkelt kan stikke hendene ned i og få hanskene på og av, flere ganger. Hver gang hanskene settes i maskinen utløses et UVC-lys som stråler hanskeoverflaten med bakteriereduserende stråling. På denne måten blir hanskene klare for å brukes på ny.

Selskapet Ecocentric Innovation som har utviklet Autoglove-teknologien, har et mål om å redusere engangshanskeforbruket med opptil 70 prosent, og har jobbet spesielt mot matbransjen. I 2021 ble det produsert 100 AutoGlove maskiner, som kan redusere opptil 1000 kg engangshansker per maskin. Prosjektet estimerer at det totalt sett vil bidra til å redusere 100 000 kg plastavfall per år. Det er mye plast spart det!



Foto: Autoglove



Foto: på(fyll)®

Ombruksalternativer er best til shopping

Vi trenger alle å handle, men hvilket bærealternativ er best for miljøet? Forskningsinstituttet NORSUS ga svar på dette gjennom en livsyklusanalyse (LCA) av norske plastbæreposer og aktuelle alternativer. LCA-analysen inkluderte flere analyseparametre, blant annet risiko for forsøpling og påvirkningen på klima. Analysene viser at ombruksløsninger som handlenett og sekk er det beste for miljøet, og at plast- og papirposer kommer ulikt ut avhengig av hvilke miljøparametre man ser på. Dersom nordmenn går over til å bruke ombruksløsninger på handleturen vil vi kunne redusere forbruket av mange millioner plastposer årlig.

Påfyll av hverdagsprodukter

Bruk og kast av emballasje er i dag praktisk og enkelt for sluttbruker. Men det er ikke holdbart å fortsette slik. Skal vi klare å skape et reelt alternativ, må løsningene være enkle og funksjonelle. Orkla fikk støtte til å utvikle en sirkulær tjeneste under navnet på(fyll)®. Tjenesten gjør det mulig å levere hverdagsprodukter som såpe til forbruker, helt uten avfall. Hverdagsproduktene leveres i praktiske beholdere, og når de er tomme blir de hentet og erstattet med nye gjenbrukbare beholdere som er nyvasket og fylt på med det forbrukeren har bestilt. Slik kan de praktiske beholderne brukes igjen og igjen. All plast brukt i tjenesten vil gå i lukkede materialkretsløp og prosjektet estimerer å kunne redusere 265 000 kg plast per år. på(fyll)® er et attraktivt "zero-waste" alternativ til dagens bruk-og-kast samfunn, og er et godt eksempel på sirkulærøkonomi i praksis.



Foto: Austin Kehmeier

Styret og administrasjonen

Styret

Styreleder	Harald J Andersen	Virke
Vararepresentant	Jarle Hammerstad	Virke
Nestleder	Jens Olav Flekke	Dagligvarehandelens Miljøforum (DMF)
Vararepresentant	Knut Lutnæs	COOP

Styremedlemmer

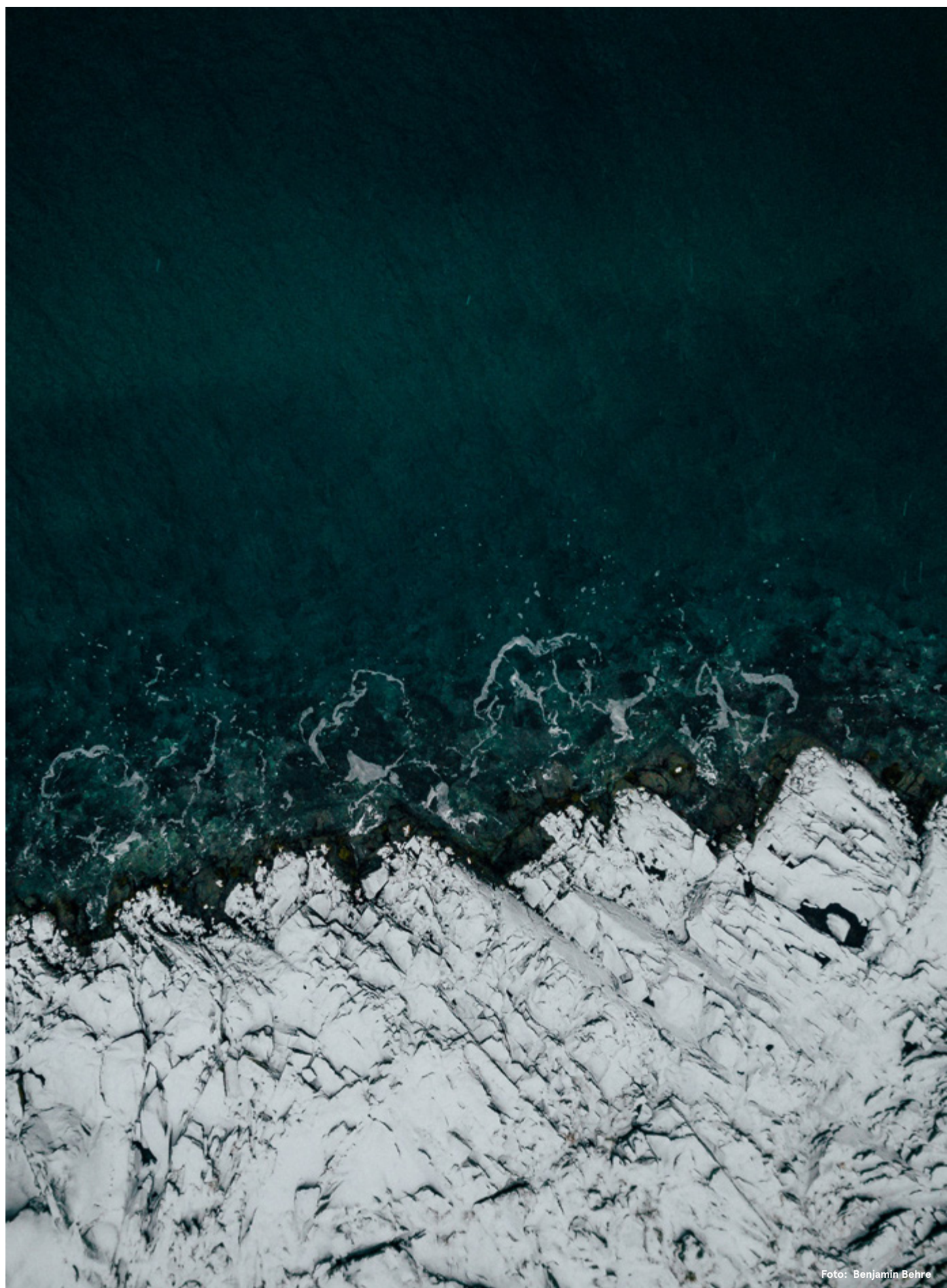
Styremedlem	Skjalg Engebø	NHO Service og Handel
Vararepresentant	Henrik Johan Bjørge	NHO Service og Handel
Styremedlem	Anja Bakken Riise	Framtiden i Våre Hender
Vararepresentant	Hanne Gustavsen	Framtiden i Våre Hender
Styremedlem	Cecilie Lind	Avfall Norge
Vararepresentant	Ingrid Bjørdal	Norsk Gjenvinning
Styremedlem	Halvard Hauer	NorgesGruppen
Vararepresentant	Signe Bunkholt Sæter	NorgesGruppen
Styremedlem	Knut Lutnæs	COOP
Vararepresentant	Fredrik Myhrer Andersen	COOP
Vararepresentant	Emilie Våge	Rema 1000
Styremedlem	Espen Karlsen	Jernia
Vararepresentant	Maria Borge Andreassen	Jernia

Valgkomite 2020 - 2021

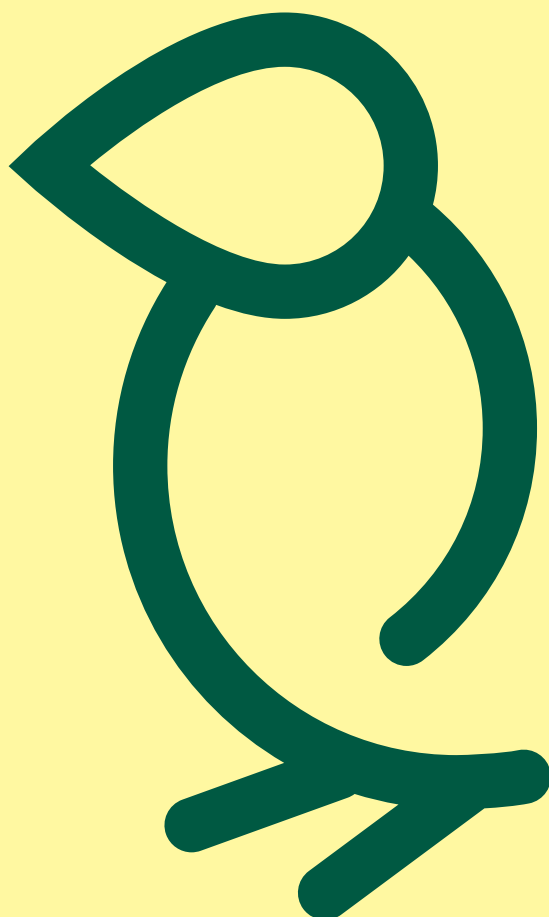
Leder	Leif Bache-Mathiesen	NHO Service og Handel
Medlem	Ingrid Thinn Bjerke	Virke
Medlem	Beate Storsul	Rema Distribusjon Norge AS / DMF

Administrasjon

Fungerende daglig leder	Eirik Oland
Økonomisjef	Truls Hoel
Fungerende fagsjef	Lars Brede Johansen
Medlems- og kommunikasjonssjef	Mari Nordstrøm
Prosjektforvalter	Terje Eckhoff
Rådgiver miljø og samfunn	Mari Kristin Martinsen
Analytiker miljø og samfunn	Sjur Kvifte Nesheim
Prosjektforvalter	Anja Stokkan
Kommunikasjonsrådgiver	Hanne Hjelmungen Lorvik
Prosjektforvalter	Belawal Khan
Rådgiver økonomi- og virksomhetsstyring	Borghild Storaas
Prosjektforvalter økosystemer	Therese Fosholt Moe



Styrets årsberetning 2021



Innledning

I 2017 ble foreningen Handelens Miljøfond etablert av sentrale aktører innen norsk varehandel for å bidra til at Norge oppfyller EUs plastposedirektiv, som senere er implementert i emballasjedirektivet. Der er det lagt føringer for bruk av plastbæreposer og for å sikre en betydelig og vedvarende reduksjon av plastbæreposer i medlemslandene. Fondets formål er å redusere plastforsøpling, gjøre plast mer ressurseffektiv og redusere bruken av plastbæreposer. Ordningen innebærer at fondets medlemmer betaler en medlemskontingent per kjøpte eller solgte plastbærepose. Kontingenten tilflyter Handelens Miljøfond enten via deres poseleverandører eller direkte fra medlemmet selv. Innsamlede midler øremerkes tiltak som bidrar til å oppfylle foreningens vedtektsfestede formål. Handelens Miljøfonds visjon er at plast skal i kretsløp og ikke i naturen.



Utviklingen i 2021

Handelens Miljøfond har siden etableringen befestet sin posisjon som Norges viktigste private bidragsyter for å løse miljøutfordringer knyttet til plast. I 2021 omsatte Handelens Miljøfonds medlemmer over 81 prosent av det samlede volumet av plastbæreposer i Norge. Fondets inntekter i 2021 skrev seg fra en medlemskontingent på 50 øre per solgte eller kjøpte plastbærepose, samt en liten andel donasjoner fra medlemmer som ikke lenger bruker plastbæreposer.

Fondets bruk av midler har i 2021 vært i henhold til budsjett, med enkelte unntak som ble forelagt og godkjent av styret. Administrasjonen har gjennomført økonomi- og virksomhetsstyring på en effektiv, robust og formålstjenlig måte. En metodisk tilnærming til risikostyring ble utarbeidet og tatt i bruk gjennom året, som bidro til økt strategisk fokus og bedre preventiv kontroll.

Pandemien medførte utstrakt bruk av hjemmekontor og utsettelse av enkelte prosjekter, men har i liten grad påvirket drift og miljøresultater. Arbeidsbelastningen har vært høy, men arbeidsmiljøet er godt og engasjementet høyt. Fagavdelingen ble forsterket med to nye prosjektforvaltere og økonomiavdelingen med én ny rådgiver høsten 2021.

En av fondets hovedaktiviteter var utlysningen av 110 millioner kroner. Det var generelt stor interesse for utlysningen, og fondet mottok 423 søknader jevnt fordelt på alle delutlysningene. Etter en grundig vurdering av administrasjonen, eksterne innstillingsråd og styret, endte 127 spennende og gode prosjekter med å motta støtte fordelt på følgende delutlysninger:

1. Frivillig rydding og forebyggende tiltak
2. Redusere plastforsøpling internasjonalt
3. Sirkulære løsninger og redusert plastbruk
4. Økt bruk av resirkulert plast
5. Kunnskap om miljøeffekter og miljøløsninger
6. Teknologi for renere hav

En annen hovedaktivitet er fondets nasjonale og profesjonelle ryddeprogram: Rydd Norge. Målet med programmet er at 40 prosent av hele den ytre norske kystlinjen, samt prioriterte vassdrag og områder på Svalbard, er ryddet for makroplast minst én gang innen utgangen av 2023. Ryddingen startet for fullt i 2021 i alle kystfylkene, og ryddeaktørene gjennomførte omtrent 1/5 av planlagt rydding. Fondet planlegger å sette i gang rydding på Svalbard og i Innlandet i 2022. Med Rydd Norge-programmet er det for første gang i Norge (og antakelig i verden) at store midler over flere år tildeles til systematisk, profesjonell rydding av plastsøppel langs kystlinjen.

Utover dette finansierer fondet til enhver tid over 100 prosjekter som bidrar til å oppfylle fondets formål. Prosjektene omfatter alt fra små organisasjoner som gjennomfører ryddeaksjoner til store forskningsprosjekter som strekker seg over flere år.

Gjennom året ble en ny virksomhetsstrategi vedtatt for perioden frem til 2025. Strategien er operasjonalisert i en virksomhetsplan der det faglige arbeidet organiseres i programmer. Handelens Miljøfonds pengebruk beveger seg i økt retning av å bruke midler på en mer strategisk, treffsikker og programorientert måte fremfor utelukkende å tildele midler gjennom åpne utlysninger.

Delstrategier for finans, medlemskap, kommunikasjon og en revidert fagstrategi ble også utarbeidet gjennom året. Delstrategiene skal bidra til at målene i den overordnede virksomhetsstrategien oppfylles.

Årsmøtet vedtok i juni 2021 at medlemskontingenten skulle doubles fra 50 øre til 1 krone per plastbærepose, med virkning fra 1. januar 2022. Hovedformålet med økt kontingent er å redusere forbrukernes etterspørsel etter plastbæreposer. Tiltaket skal bidra til at fondet oppnår en av sine viktigste målsetninger; å redusere plastbæreposebruken med 50 prosent innen 2025, målt mot 2016-nivå. Fondets medlemsinntekter forventes å øke i 2022 som en virkning av kontingentendringen.

Finansforvaltning

Fondets midler forvaltes i tråd med fondets formål, formuesforvaltningen er betryggende og virksomheten utføres i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler og vedtekter. I 2021 vedtok styret en ny finansstrategi. Formålet er å sikre et langsiktig driftsgrunnlag med en kapitalforvaltning som er basert på svært høye krav til miljøpåvirkning, sosiale forhold og forretningsdrift (ESG). Ambisjonen er å bidra til bærekraftig utvikling av markeder ved å gjøre allokeringen av overskuddskapital forenlig med en bane mot lavutslipp utvikling. Administrasjonen utarbeider periodiske rapporter som viser avkastning, allokering og transaksjoner. Styret behandler rapportene løpende gjennom året.

Økonomiske resultater

Resultat for 2021

Handelens Miljøfond har for 2021 et resultat på 53,5 millioner kroner (141,7 millioner kroner i 2020). Hovedforklaringen for at resultatet ble vesentlig lavere enn fjoråret er at fondet brukte betydelig mer midler på vedtektsfestede formål, især midler til Rydd Norge-programmet.

Fondets regnskap presenteres i tråd med NRS God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Dette innebærer at føring av midler til gaver (tildelinger) og aktivitetstiltak synliggjøres som en del av fondets resultater.

Hovedkomponentene i regnskapet:

- Anskaffede midler utgjør 349,3 millioner kroner (358,4 millioner kroner i 2020) og består av
 - 331,6 millioner kroner fra medlemskontingent (340,8 millioner kroner i 2020),
 - 0,2 millioner kroner fra donasjoner via medlemmer (0,7 millioner kroner i 2020), og
 - 18,3 millioner kroner i finansiell avkastning fra markedsbasert investeringsportefølje (17,7 millioner kroner i 2020).
- Forbrukte midler utgjør 295,8 millioner kroner (216,7 millioner kroner i 2020) og består av:
 - Kostnader til anskaffelse av midler på 0,7 millioner kroner (uendret fra 2020)
 - Kostnader til organisasjonens formål:
 - Tildelinger på 154,6 millioner kroner (164,2 millioner kroner i 2020)
 - Egenregiprosjekter på 98,2 millioner kroner (17,6 millioner kroner i 2020)
 - Formålskostnader på 36,1 millioner kroner (29,2 millioner kroner i 2020)
 - Administrasjonskostnader på 6,3 millioner kroner (5 millioner kroner i 2020)
- Formålsprosenten, altså andel av sum forbrukte midler som går til å oppfylle fondets formål, var 97,7 prosent (97,4 prosent i 2020).
- Administrasjonsprosenten, altså andel av sum forbrukte midler som går til administrative oppgaver, var 2,1 prosent (2,3 prosent i 2020).

Fondets frie egenkapital, annen formålskapital, er redusert med 228,8 millioner kroner fra fjoråret, det vil si en reduksjon på 66 prosent. Nedgangen tilskrives fondets kraftige satsing på det nasjonale ryddeprogrammet Rydd Norge. Likevel har fondet en meget god likviditet og styret vurderer fremtidig likviditetssituasjon til å være tilfredsstillende.

Disponering av aktivitetsresultat

Årets aktivitetsresultat på kr 53 499 019 foreslås overført til annen formålskapital.

Finansielle investeringer

Ved utgangen av 2021 utgjorde finansporteføljen 552,7 millioner kroner (469,5 millioner kroner i 2020) fordelt på 13,9 prosent i aksjeplasseringer, 39,3 prosent i kredittobligasjoner og 46,7 prosent i statsobligasjoner (pengemarkedsfond).

Plasseringene i finansporteføljen har hatt en avkastning på 3,6 prosent i 2021, mot 2,75 prosent for referanseindeksen. Hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) økte i 2021 med 23,4 prosent.

Omgivelsene og fremtidig økonomisk utvikling

Fondet baserer i liten grad sin aktivitet på overordnede makroøkonomiske forventninger. Inntjening er først og fremst knyttet til medlemskontingent fra salg av plastbæreposer hos fondets medlemmer, samt avkastning fra finansielle investeringer.

Finansiell risiko

Fondets finansielle risiko kan i hovedsak deles opp i henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Fondet er eksponert for endringer i aksjekurser, valutakurser og rentenivå. Fondets kapitalforvaltningsstrategi legger til grunn en meget konservativ investeringspolicy. Kun 10 prosent av overskuddslikviditeten skal plasseres i globale aksjefond, 40 prosent i nordiske kredittobligasjoner og 50 prosent i norsk pengemarked (statsobligasjoner). I 2022 skal fondet implementere en ny finansstrategi som legger til grunn økt risiko og langsiktig forvaltning, hvor 60 prosent plasseres i aksjefond og 40 prosent plasseres i obligasjons- og pengemarkedsfond.

Kredittrisiko

Kredittrisiko, risikoen for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser, anses lav. Flere av fondets medlemmer tilhører bransjer innen fag- og servicehandelen som har opplevd en betydelig omsetningssvikt og dermed likviditetsutfordringer, som følge av koronapandemien. Medlemmer i denne sektoren utgjør derimot kun 10 prosent av fondets medlemsinntekter. 90 prosent av fondets medlemsinntekter skrives fra store og solide aktører innen dagligvarehandelen hvor kredittrisikoen må anses lav.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko, risikoen for at fondet ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller, anses meget lav. Fondet har i det vesentlige kun prosjektorienterte forpliktelser som oppstår fra styrevedtak, samt noe mindre og løpende leverandørgjeld. Styret bestemmer således selv omfanget av egeninitierte forpliktelser. Likviditeten i fondet vurderes som meget god, og på grunnlag av ovennevnte forhold klassifiseres den totale likviditetsrisiko som lav.

Ansvarsforsikring

Det er tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige erstatningsansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikringen dekker det rettslige erstatningsansvar styret eller styremedlemmet kan pådra seg under utøvelsen av styreverv, samt ansvaret som daglig leder kan pådra seg i rollen som daglig leder. Forsikringssummen er på 10 millioner kroner.



Organisering

Styrende organer

Årsmøtet

Fondets øverste organ er årsmøtet. Ved utgangen av 2021 hadde Handelens Miljøfond en medlemsmasse som til sammen representerte over 10 000 utsalgssteder i Norge. For et medlem organisert som en eller flere kjeder er det normalt virksomhetens morselskap som tegner medlemskap på vegne av kjedene og de enkelte butikkene. Hvert medlem utpeker én representant som skal representere medlemmet i i fondets årsmøte. Årsmøtet vedtar årlig styresammensetningen, herunder styreleder, styremedlemmer og varamedlemmer, samt valgkomite.

Styret

Fondet ledes av et styre bestående av ni medlemmer, i tillegg til ni personlige varamedlemmer. Styret består av tre representanter fra medlemskategorien "Handelsvirksomhet Dagligvare", tre representanter fra ulike medlemmer innenfor kategorien "Bransjeorganisasjoner", en representant fra kategorien "Handelsvirksomheter Faghandel", en representant fra miljøbevegelsen og en representant fra avfallsbransjen. Styret ledes av Harald Jachwitz Andersen, direktør i Virke Handel.

Administrasjon

Administrasjonen har lokaler i et kontorfellesskap hos House of Business ved Solli plass, Oslo. Fondet har sysselsatt i snitt elleve årsverk gjennom 2021 og hadde tolv ansatte ved årsslutt. Rasmus Hansson har vært daglig leder i Handelens Miljøfond siden 1. november 2018, men fratrådte 1. oktober 2021. Fagsjef, Eirik Oland, ble konstituert som daglig leder 1. mai 2021.



Helse, miljø og sikkerhet

Ytre miljø

Selskapets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg. Etter styrets vurdering er fondets virksomhet av en slik karakter at driften i liten grad forurensrer det ytre miljøet. Fondets indirekte utslipp er i hovedsak knyttet til kapitalforvaltning og utdeling av støtte til miljøprosjekter, ellers er det knyttet til reiser, drift av kontorer og kjøp av varer og tjenester. Reisevirksomheten var svært begrenset i 2021, især på grunn av koronapandemien. Handelens Miljøfond skal jobbe aktivt med å begrense administrasjonens miljøavtrykk. For å oppnå dette har fondet utarbeidet miljøretningslinjer som setter tydelige rammer og krav til fondets utslipp, klimakompensasjon og annen miljø/naturpåvirkning. Ved innkjøp skal det så langt det er praktisk mulig velges de varer og tjenester som har høyest etisk standard og lavest miljø- og klimabelastning, og fortrinnsvis varer med anerkjent etikk- og miljømerking.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet var på 1,3 prosent i 2021 (2,1 prosent i 2020). Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. Styret anser arbeidsmiljøet som godt og det iverksettes løpende tiltak til forbedringer.

Likestilling

Fondet legger vekt på å ha et inkluderende arbeidsmiljø og tilstreber en god kjønns- og aldersbalanse i administrasjonen. De ansatte i administrasjonen består av seks menn og seks kvinner. Styret består av seks menn og tre kvinner. I løpende arbeid, ved ansettelser og ved lønnsfastsettelse prioriterer fondet likestilling, like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av kjønn, legning, etnisitet, språk, religion og livssyn. Styret har ikke avdekket behov for å iverksette særskilte tiltak utover dette.



Foto: Colin Moldenhauer

Styrets redegjørelse

Redegjørelse for årsregnskapet og fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av fondets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og aktivitetsresultat.

Årsregnskapet for 2021 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift, og det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Styret er ikke kjent med hendelser etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet. Det bemerkes for øvrig at fondet ikke har opplevd vesentlige driftsmessige utfordringer som følge av koronapandemien. Styret forventer heller ikke at pandemien vil medføre vesentlige konsekvenser for fondet i tiden fremover.

Oslo, 26. april 2022



Harald Jachwitz Andersen
Styrets leder

Jens Olav Flekke
Styrets nestleder

Emilie Våge
Styremedlem

Anja Bakken Riise
Styremedlem

Halvard Hauer
Styremedlem

Skjalg Engebø
Styremedlem

Espen Karlsen
Styremedlem

Eirik Oland
Konst. daglig leder

Knut Lutnæs
Styremedlem

Cecilie Lind
Styremedlem

Årsregnskap 2021

Aktivitetsregnskap

ANSKAFFEDE MIDLER	Note	2021	2020
Medlemsinntekter	6	331 569 732	340 795 941
Donasjoner	6	198 210	714 054
Uopptjent inntekt	6	-776 863	-877 324
Annen inntekt		0	36 054
Netto finansinntekter	17	18 346 864	17 711 666
Sum anskaffede midler		349 337 943	358 380 390
FORBRUKTE MIDLER			
Kostnader til anskaffelse av midler		692 500	675 000
Netto tildelinger	7,12	154 562 676	164 205 424
Egenregiprosjekter	18	98 185 891	17 592 639
Formålskostnader	12-14,16	36 139 730	29 206 376
Administrasjonskostnader	8-13, 15-16	6 258 127	5 046 200
Sum forbrukte midler		295 838 924	216 725 639
Årets aktivitetsresultat		53 499 019	141 654 751
Tillegg formålskapital (overføringer)			
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	5	0	0
Overført til annen formålskapital	5	53 499 019	141 654 751
Sum overføringer		53 499 019	141 654 751
NØKKELTALL		2021	2020
Administrasjonsprosent	16	2,1%	2,3%
Formålsprosent	16	97,7%	97,4%
Resultatgrad		16,1%	41,5%

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2021	31.12.2020
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Egenutviklet programvare	1	2 679 038	3 072 383
Sum immaterielle eiendeler		2 679 038	3 072 383
Varige driftsmidler			
Maskiner og anlegg	2	100 961	69 393
Sum varige driftsmidler		100 961	69 393
Sum anleggsmidler		2 779 999	3 141 776
Omløpsmidler			
Fordringer			
Medlemsfordringer	3	72 534 336	90 031 182
Andre fordringer	3	2 577 643	831 476
Sum fordringer		75 111 978	90 862 658
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	17	77 108 540	54 897 916
Markedsbaserte obligasjoner	17	217 493 558	186 815 056
Pengemarkedsfond	17	258 169 598	227 828 277
Sum investeringer		552 771 696	469 541 249
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	25 469 389	9 941 146
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		25 469 389	9 941 146
Sum omløpsmidler		653 353 063	570 345 053
SUM EIENDELER		656 133 062	573 486 829

Balanse

FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2021	31.12.2020
Formålskapital			
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	5		
- Rydd Norge-programmet		282 281 684	0
- Andre selvpålagte restriksjoner	5	15 000 000	15 000 000
Annen formålskapital		118 941 993	347 724 658
Sum formålskapital		416 223 677	362 724 658
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Uopptjent inntekt	3,6	16 091 234	15 314 371
Flerårige tildelinger	7	39 060 729	38 870 834
Sum langsiktig gjeld		55 151 963	54 185 205
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 271 894	1 927 306
Skyldig offentlige avgifter		1 282 944	970 296
Annen kortsiktig gjeld		9 468 524	2 168 533
Tildelinger		171 734 059	151 510 830
Sum kortsiktig gjeld		184 757 422	156 576 965
Sum gjeld		239 909 385	210 762 170
Sum Egenkapital og gjeld		656 133 062	573 486 829

Oslo, 26. april 2022

Harald Jachwitz Andersen
Styrets leder

Jens Olav Flekke
Styrets nestleder

Emilie Våge
Styremedlem

Anja Bakken Riise
Styremedlem

Halvard Hauer
Styremedlem

Skjalg Engebø
Styremedlem

Espen Karlsen
Styremedlem

Eirik Oland
Konst. daglig leder

Knut Lutnæs
Styremedlem

Cecilie Lind
Styremedlem



Kontantstrøm

	Note	2021	2020
I – ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		53 499 019	141 654 751
II – POSTER I AKTIVITETSREGNSKAPET UTEN LIKVIDITETSEFFEKT			
Ordinære avskrivninger	1,2, 12	1 894 212	1 271 740
Nedskrivning av anleggsmidler	1	-	125 139
Verdijusteringer finansielle instrumenter	17	(18 230 447)	(18 048 593)
III – INVESTERINGER, AVHENDELSER OG FINANSIERING			
Anskaffelse av immaterielle eiendeler	1	(1 445 875)	(2 557 860)
Anskaffelse av andre varige driftsmidler	2	(86 560)	(19 290)
Utbetalinger ved kjøp av finansielle instrumenter	17	(65 000 000)	(165 000 000)
IV – ANDRE ENDRINGER			
Endringer i medlemsfordringer		17 496 847	(39 311 342)
Endring i andre fordringer		(1 746 167)	(112 102)
Endring i uopptjent inntekt	6	776 863	877 324
Endring i flerårige tildelinger		189 895	33 660 834
Endring i leverandørgjeld		344 588	(830 890)
Endring i annen kortsiktig gjeld		7 299 991	1 972 704
Endring i kortsiktige tildelinger		20 223 229	23 723 663
Endring i andre tidsavgrensingsposter		312 648	-
Sum likviditetsendringer gjennom året		15 528 243	(22 593 922)
Likvidtetsbeholdning 1.1		9 941 146	32 535 068
Likvidtetsbeholdning 31.12		25 469 389	9 941 146

Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Fra 2020 ble aktivitetsregnskapet ytterligere tilpasset for å bedre reflektere kravene i regnskapsstandarden. "Administrasjonskostnader" presenteres på egen linje under forbrukte midler. "Formålskostnader" reflekterer foreningens omfang av støtteaktiviteter som bidrar til oppnåelse av vedtektsfestede formål. "Tildelinger" er gavetildelinger (hvor det ikke påløper merverdiavgift) og "egenregiprojekter" er midler som brukes på konkrete miljøprosjekter, men hvor det normalt påløper merverdiavgift som følge av tjenestekjøp.

Fra 2021 vises egenregiprojekter på egen regnskapslinje i aktivitetsregnskapet. Sammenligningstall for 2020 er tilsvarende omarbeidet.

Medlemsinntekter

Medlemskontingent fra medlemmer inntektsføres i den perioden de er opptjent. Medlemsinntekter i form av donasjoner inntektsføres på mottakstidspunktet. Innskudd fra medlemmer i tilknytning til medlemsoppstart og som skriver seg fra lageropptelling, skal tilbakebetales ved medlemskapets opphør. Tilbakebetalingen skal hensynta endringen i lagerbeholdning av plastbæreposer og KPI-justeres fra innmeldingstidspunktet. Slike innskudd regnskapsføres som langsiktig gjeld og klassifiseres som "uopptjent inntekt". Årlig resultatføring av uopptjent inntekt gjøres på bakgrunn av et "beste estimat", hvor det foretas en skjønnsbasert estimering av medlemmenes lagerbeholdning av plastbæreposer ved årsslutt.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen inkludert merverdiavgift, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Merverdiavgift tillegges netto anskaffelseskost da selskapet ikke får fradrag for inngående merverdiavgift. Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet.

For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over forventet økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Tidligere nedskrivninger, med unntak for nedskrivning av goodwill, reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Egenregiprojekter

Egenregiprojekter er egeninitierte prosjekter som oppfyller foreningens vedtektsfestede formål. Kostnader til egenregiprojekter resultatføres i tilhørende periode som aktivitetene utføres.

Offentlige tilskudd

Offentlige tilskudd som foreningen mottar er å anse som driftstilskudd til faglige programmer og resultatføres sammen med kostnadene det er ment å redusere (kostnadsreduksjon).

Fordringer

Medlemsfordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av fordringene for påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos medlemmet, sannsynligheten for at medlemmet vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at medlemsfordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for medlemsfordringer.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aksjer, obligasjoner, grunnfondsbevis og andre eiendeler som inngår i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene vurderes som annen finansinntekt.

Finansinntekt- og kostnad

Finansinntekt og finanskostnad presenteres netto i aktivitetsregnskapet. Når finansinntekter overgår finanskostnader presenteres posten som "anskaffede midler". Tilsvarende vil netto finansposter presenteres som "forbrukte midler" dersom finanskostnader overgår finansinntekter.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjon

Selskapet har innskuddsplaner for de ansatte. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikrings-selskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

Skatt

Selskapet har ikke erverv til formål og anses av skattekontoret som en skattefri institusjon etter skatteloven § 2-32 første ledd.

Tildelinger

Tildelinger vedtas normalt av styret og kostnadsføres på innvilgningstidspunktet. Midlene oppføres i balansen som gjeldsforpliktelse inntil utbetaling finner sted.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.



Note 1 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler	Prosjekt- styringsverktøy	Medlemsportal	Nettside	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2020	586 353	3 428 954	1 046 711	5 062 018
Tilgang	540 766	720 763	184 346	1 445 875
Avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31. desember 2021	1 127 119	4 149 717	1 231 057	6 507 893
Akkumulerte avskrivninger 31. desember 2021	412 132	2 725 301	691 422	3 828 855
Balansført verdi 31. desember 2021	714 987	1 424 416	539 635	2 679 038
Årets avskrivninger	369 993	1 136 219	333 008	1 839 220
Forventet økonomisk levetid		3 år	3 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	

Avgang på kr 125 139 er nedskrivning av utdatert hjemmeside.

Note 2 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler	Kontormaskiner	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2020	149 340	149 340
Tilgang	86 560	86 560
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31. desember 2021	235 900	235 900
Sum	134 939	134 939
Balansført verdi 31. desember 2021	100 961	100 961
Årets avskrivninger	54 992	54 992
Forventet økonomisk levetid		3 år
Avskrivningsplan		Lineær

Årlig leie av ikke-balansførte driftsmidler

Driftsmiddel	Leieperiode	Årlig leie
Husleie	Løpende 3 mnd.	1 146 028

Note 3 Fordringer og gjeld

Medlemsfordringer	2021	2020
Medlemsfordringer til pålydende	72 534 336	90 031 182
Avsetning til tap på medlemsfordringer	0	0
Sum	72 534 336	90 031 182

Andre fordringer	2021	2020
Forskuddsbetalte kostnader til Rydd Norge-programmet	1 684 613	831 476
Andre forskuddsbetalte kostnader	893 030	0
Sum	2 577 643	831 476

Selskapet har ingen fordringer med forfall senere enn 1 år.

Selskapet har ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år.

Selskapet har ingen gjeld sikret ved pant.

Uopptjente inntekter	31.12.2021	31.12.2020
Uopptjente medlemsinntekter	16 091 234	15 314 371
Sum	16 091 234	15 314 371

Posten uopptjente medlemsinntekter består av medlemskontingent fra medlemmenes lagerbeholdning av plastbærepose ved innmelding i foreningen. Midlene skal tilbakebetales dersom et medlem trer ut av foreningen, ved kontingentendring eller dersom fondet opphører. Forpliktelsen til å tilbakebetale midlene skal justeres i henhold til reell lagerbeholdning av plastbæreposer på tidspunktet for uttreden eller opphør. Nettoforpliktelsen skal indeksjusteres fra innmeldingstidspunktet.

Annen kortsiktig gjeld	31.12.2021	31.12.2020
Påløpte kostnader fra ryddeaktører i Rydd Norge-programmet	7 964 188	0
Annen kortsiktig gjeld	1 504 336	2 168 533
Sum	9 468 524	2 168 533

Note 4 Bankinnskudd

Bundne bankinnskudd	31.12.2021	31.12.2020
Skattetrekksmidler	578 456	444 897
Andre bankinnskudd	24 890 933	9 496 249
Sum	25 469 389	9 941 146

Note 5 Formålskapital

Årets endring i formålskapital	Formålskapital		Formålskapital	
	pr 1.1.2021	Tilført 2021	Brukt 2021	pr 31.12.2021
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner:				
- Rydd Norge-programmet	0	366 684 994	-84 403 310	282 281 684
- Andre selvpålagte restriksjoner	15 000 000	0	0	15 000 000
Sum formålskapital med selvpålagte restriksjoner	15 000 000	366 684 994	-84 403 310	297 281 684
Annen formålskapital	347 724 658	53 499 019	-282 281 684	118 941 993
Formålskapital 31. desember 2021	362 724 658	420 184 013	-366 684 994	416 223 677

Selskapet har ingen grunnkapital. All formålskapital skriver seg fra opptjente medlemsinntekter.

Formålskapital med selvpålagte restriksjoner består av to ulike restriksjoner: (1) Rydd Norge-programmet gjelder avsatte midler for et styrevedtatt programbudsjett for det nasjonale ryddeprogrammet "Rydd Norge". (2) Andre selvpålagte restriksjoner gjelder begrensning for maksimal årlig tillatt tildelingsramme. Foreningen skal til enhver tid ha en formålskapital som sikrer en styrt avvikling av virksomheten dersom alle inntekter forsvinner. Ved en eventuell fremtidig avvikling av fondet skal midlene finansiere tilstrekkelig operasjonell drift i minst ett år for å sikre en hensiktsmessig oppfølging og avslutning av tildelte prosjekter.

Note 6 Medlemsinntekter og donasjoner

Medlemsinntekter og donasjoner	2021	2020
Medlemsinntekter	331 569 732	340 795 941
Donasjoner	198 210	714 054
Sum	331 767 942	341 509 995

Resultatføring av uopptjent inntekt	2021	2020
Resultatført verdiendring av uopptjent inntekt	776 863	877 324

Uopptjent inntekt skriver seg fra medlemskontingent på eksisterende lagerbeholdning av plastbæreposer ved innmelding i foreningen. Dette gjelder kun for medlemmer som ønsker å unngå årlig lagertelling og lageravregning. Resultatført verdiendring er gjenstand for ledelsens "beste estimat" og baserer seg på forventet lagerbeholdning av plastbæreposer ved årsslutt, justert for utviklingen i konsumprisindeksen fra innmeldingstidspunktet.

Fordeling av medlemsinntekter på bransjeområder	2021	Prosentandel	2020	Prosentandel
Dagligvarehandel	301 649 400	91 %	308 592 150	90 %
Fag- og servicehandel	30 118 542	9 %	32 917 845	10 %
Sum	331 767 942	100 %	341 509 995	100 %

Note 7 Tildelinger

Netto tildelinger	2021	2020
Brutto tildelinger	168 723 825	165 105 031
Bortfall av tildelinger, tidligere bevilget	-14 161 149	-899 607
Sum netto tildelinger	154 562 676	164 205 424

Tildelinger	2021	2020
Vedtatte tildelinger - ikke utbetalt 31. desember 2020	190 381 664	132 997 169
Årets vedtatte tildelinger	168 723 825	177 441 924
Årets utbetalte tildelinger	-134 149 552	-119 157 822
Bortfall av tildelinger, tidligere bevilget	-14 161 149	-899 607
Vedtatte tildelinger - ikke utbetalt 31. desember 2021	210 794 788	190 381 664

Flerårige tildelinger utgjorde ved årsslutt kr 39 060 729, og kortsiktige tildelingsforpliktelser utgjorde kr 171 734 059.

Note 8 Lønnskostnader

Spesifikasjon av lønnskostnader	2021	2020
Lønninger	10 270 315	7 710 095
Arbeidsgiveravgift	1 671 440	1 222 314
Pensjonskostnader	1 152 124	873 412
Andre ytelser	642 023	443 962
Sum	13 735 901	10 249 783

Selskapet har sysselsatt 11 årsverk i regnskapsåret, og hadde 12 ansatte ved årsslutt.

Note 9 Ytelser til ledende personer

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	725 896	0
Pensjonsutgifter	132 095	0
Annen godtgjørelse	11 721	28 563

Verken styreleder eller daglig leder har bonusavtaler.

Daglig leder hadde avtale om etterlønn ved fratreden, men daglig leder fratradte stillingen 30. september 2021. Det ble ikke utbetalt etterlønn grunnet frivillig oppsigelse. Lønnskostnader for daglig leder reflekterer kun 7 måneder med lønn da vedkommende var i ubetalt permisjon i 2 måneder. Lønn for konstituert daglig leder er ikke reflektert i tabellen ovenfor.

Styremedlemmer mottar ingen godtgjørelser med unntak av styrerepresentanten for Naturvernforbundet, som har fakturert kr 28 563 for deres representantskap i 2021.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

Note 10 Revisjon

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2021	2020
Lovpålagt revisjon	135 563	114 688
Andre attestasjonstjenester	0	0
Skatte- og avgiftsrådgivning	46 000	164 714
Annen bistand	18 000	37 094
Sum godtgjørelse til revisor	199 563	316 496

Alle beløp er inklusiv merverdiavgift.

Note 11 Obligatorisk tjenstepensjon

Selskapet har pensjonsordning som tilfredsstiller lov om OTP (obligatorisk tjenstepensjon). Pensjonsordningen, som ved årsslutt gjaldt for 12 ansatte, er en innskuddsordning. I aktivitetsregnskapet er det innregnet en terminpremie på kr 1 023 331 i løpet av året.

Note 12 Spesifikasjon av kostnader etter art

Kostnader etter art	2021	2020
Varekostnad	271 252 688	197 842 682
Lønnskostnad	13 735 901	10 249 783
Av- og nedskrivning	1 894 212	1 396 883
Annen driftskostnad	8 802 029	7 236 292
Finanskostnader	265 665	394 358
Sum	295 950 495	217 119 998

Varekostnad består her av tildelinger og formålskostnader.

Note 13 Kostnader til fordeling

Felleskostnader	2021	2020
IKT	4 512 863	3 314 623
Juridisk	495 211	313 270
Regnskap/lønn	496 301	288 126
Kontordrift	2 196 714	2 302 385
Sum felleskostnader	7 701 090	6 218 404

Direkte kostnader er henført til den aktiviteten kostnaden gjelder. Felleskostnadene fordeles på de enkelte hovedaktivitetene og administrasjon i aktivitetsregnskapet ut fra antall årsverk som er tilknyttet aktiviteten.

Felleskostnader er fordelt i henhold til tabellen nedenfor:

Aktiviteter	2021	2020
Prosjektoppfølgning fra 2018-tildelinger	16 638	183 915
Prosjektoppfølgning fra 2019-tildelinger	159 337	1 043 883
Prosjektoppfølgning fra 2020-tildelinger	834 437	1 344 973
Kommunikasjonskampanjer	247 643	168 631
Prosjektrelatert kommunikasjon	486 328	479 401
Rydd Norge-programmet	1 772 539	896 139
Strategiske prosjekter	792 843	621 031
Ekstraordinære tildelinger	104 945	356 622
Utlysingsarbeid 2021	1 984 348	0
Administrasjonskostnader	1 302 033	1 123 808
Sum fordelte felleskostnader	7 701 090	6 218 404

Note 14 Formålskostnader

Spesifikasjon av formålskostnader	2021	2020
Direkte kostnader til formålet	18 321 022	15 839 497
Lønn direkte knyttet til oppfyllelse av formålet	11 419 651	8 272 283
Andel av allokerte felleskostnader	6 399 057	5 094 596
Sum formålskostnader	36 139 730	29 206 376

I aktivitetsregnskapet er formålskostnader kostnader til aktiviteter som oppfyller foreningens formål.

Direkte kostnader til formålet er blant annet kostnader til kommunikative tiltak, tjenesteutsatt administrasjon av tildelinger og kostnader til innstillingsråd.

Lønn direkte knyttet til oppfyllelse av formålet er interne lønnskostnader for ressurser som arbeider spesifikt på prosjekter og programmer som understøtter foreningens vedtektsfestede formål.

Note 15 Administrasjonskostnader

Spesifikasjon av formålskostnader	2021	2020
Lønnskostnader til administrativt ansatte	2 316 250	1 977 500
Andre driftskostnader (utover felleskostnader)	2 639 844	1 944 892
Andel av allokerte felleskostnader	1 302 033	1 123 808
Sum administrasjonskostnader	6 258 127	5 046 200

Lønnskostnader til administrativt ansatte består av lønnskostnader for økonomisjef og økonomirådgiver (100%), samt 50% av daglig leders lønn.

Andre driftskostnader er ordinære driftsutgifter som husleie, datautstyr, møtekostnader, regnskapshonorar, IT-support, annen fremmed tjeneste, o.l.

Note 16 Administrasjonsprosent og formålsprosent

Handelens Miljøfond har som målsetning at administrasjons- og formålsprosenten skal være henholdsvis maksimum 4 prosent og minimum 90 prosent.

Klassifiseringen av kostnader fremgår av regnskapsstandarden NRS(F) «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner», hvor administrasjon er de aktiviteter som gjøres for å drive organisasjonen, og de kostnader som ikke kan henføres til bestemte aktiviteter. Administrasjonskostnader inkluderer kostnadene i forbindelse med økonomisjef, økonomimedarbeider, revisjonshonorarer, styremøter, årsrapporten, 50 prosent av kostnadene for daglig leder og andel av felleskostnader.

Administrasjonsprosenten er beregnet som administrasjonskostnader delt på sum forbrukte midler og er lavere enn foregående to år som følge av et redusert omfang av konsulenttjenester, noe det var større behov for i forbindelse med oppstart og etablering av fondet.

Formålsprosenten er beregnet som kostnader til formålet (tildelinger og formålskostnader) delt på sum forbrukte midler. Formålsprosenten var relativt uendret på 97,7% sammenlignet med fjoråret (97,4%).

Nøkkeltall	2021	2020	2019	2018
Administrasjonsprosent	2,1 %	2,3 %	3,8 %	23,0 %
Formålsprosent	97,7 %	97,4 %	95,8 %	76,4 %
Andel kostnader til anskaffelse av midler	0,2%	0,3%	0,4%	0,6%
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %

Note 17 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktiva	Porteføljeandel	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Resultatført verdiendring	Avkastning
Aksjefond	13,9 %	62 397 916	77 108 540	77 108 540	14 710 624	24,64 %
Obligasjonsfond	39,3 %	216 815 056	217 493 558	217 493 558	678 502	0,38 %
Pengemarkedsfond	46,7 %	255 328 275	258 169 598	258 169 598	2 841 323	1,17 %
Sum	100 %	534 541 247	552 771 696	552 771 696	18 230 447	3,59 %

Plassering i aksjefond, obligasjonsfond og pengemarkedsfond inngår i en handelsportefølje og vurderes til markedsverdi på balansedagen. Netto innskudd til kapitalforvaltning var gjennom året på 65 millioner kroner.

Netto finansinntekter	2021	2020
Verdiøkning av finansielle instrumenter	25 257 439	26 868 340
Renteinntekter	37 033	52 724
Agio (valutagevinst)	345 050	4 705
Verdireduksjon av finansielle instrumenter	-7 026 992	-8 819 745
Rentekostnader	-5 385	-1 523
Disagio (valutatap)	-260 279	-392 835
Sum	18 346 864	17 711 666

Note 18 Egenregiprosjekter

Egenregiprosjekter	2021	2020
Kostnader til ryddeaktører i Rydd Norge-programmet	84 403 308	10 807 500
Offentlige tilskudd til Rydd Norge-programmet	-5 220 000	0
Netto kostnader for Rydd Norge-programmet	79 183 308	10 807 500
Nasjonale holdningskampanjer for redusert posebruk	13 666 618	4 356 139
Kunnskapsprosjekter gjennom tjenestekjøp	5 335 966	2 429 000
Sum	98 185 891	17 592 639



RSM Norge AS

Ruseløkkveien 30, 0251 Oslo
Pb 1312 Vika, 0112 Oslo
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00
F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

Til årsmøtet i Handelens Miljøfond

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Handelens Miljøfonds årsregnskap som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 53 499 019. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, aktivitetsregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/isa a member of Den norske Revisorforening.



Revisors beretning 2021 for Handelens Miljøfond

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om utdeling og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at foreningen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, foreningens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 26. april 2022
RSM Norge AS


Ketil Bystrøm
Statsautorisert revisor

Retningslinjer for rapportering av miljøeffekt

Generelle prinsipper

- Handelens Miljøfond rapporterer effekt fra prosjekter som har mottatt tildelingen og fra Rydd Norge-programmet. Prosjekter som har fått tildelingen rapporterer til Handelens Miljøfond årlig dersom det varer i flere år, og etter endt prosjekt for både flerårige og ettårige prosjekter. Aktører som rydder gjennom Rydd Norge rapporterer resultater gjennom "Rent Hav" kontinuerlig gjennom hele året.
- Resultatene som legges frem i 2021 er fra prosjekter som har hatt aktivitet i 2021, uavhengig av hvilket år prosjektet ble utgiftsført. Årsrapporten presenterer aggregert effekt.
- Resultatene er rapportert av prosjektansvarlig. Vi krever ikke at prosjektansvarlig dokumenterer effekten, ettersom det kan være vanskelig å dokumentere effekten for mange av prosjektene vi støtter.
- Innrapportert effekt blir kvalitetssikret av oss, likevel oppfordres leseren til å være bevisst på usikkerhet knyttet til tallene. Ved tvil etterspør vi underlag fra prosjektansvarlig. Dersom vi ikke vurderer underlaget som tilfredsstillende, settes effekten lik null.
- Vi rapporterer prosjektets totale innrapporterte effekt, uavhengig av hvor stor andel vi har finansiert.
- Oversikt over antall prosjekter støttet per år og total tildelingssum baserer seg på tildelingen vedtatt i løpet av året. Dersom tilskuddsmottakere trekker søknader, eller ikke benytter hele beløpet, tas dette ikke med i denne beregningen.

Prinsipper for rydding

- Resultatene fra rydding baserer seg på prosjekter som har fått tildelingen gjennom utlysning og Rydd Norge.
- Tallene for Rydd Norge-programmet gjelder ryddeaktivitet som er registrert og ferdigstilt i databasen "Rent hav" og inkluderer ryddeaksjoner registrert av ryddeaktørene mellom 01.01.2021-31.12.2021. Vekt, kilometer og timeverk er hentet ut fra databasen. For drøyt halvparten av ryddeaksjonene er vekten basert på estimer i felt og ikke faktisk veiing av avfallet. Timer per aksjon registreres av aktørene, og hva som inngår i timeantallet per aksjon er registrert noe ulikt per aktør. Timetallet er enten rene ryddetimer ute i felt, eller både ryddetimer ute i felt og reisetid til og fra ryddeaksjonen. For noen aktører inkluderer timeantallet frivillige ryddetimer.
- I tilfeller der det er avvik mellom innrapporterte kilometer der ryddenorge.no viser ett tall og det rapporteres et annet til oss så bruker vi ryddenorge.no.
- For frivillig rydding er det meste av vekten estimert etter registrering i ryddenorge.no der en ryddesekk (100L) regnes å være rundt 10 kilo.

